

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

§. 1. De variis pœnitentiæ significationibus & divisionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

p. c. 4. art. 14. n. 15. & 16. Ubi etiā docet, quod à sē-
tētia privationis appellant, durāte appellatione
non sit privatus: & proinde, si resignet interim
beneficium, validam esse resignationem, licet
beneficium jam ante fuisset impetratum ob pri-
vationem; idque pro indubitato practicari in
Curia Romana.

2. Ut verò quis privetur ob non residentiam
seu absentiam a beneficio, post præviam moni-
tionem per censuras primùm Ecclesiasticas, ac
deinde per sequestrationem & subtractionem
fructuum, compellitur ad residendum, ita ut post
quemlibet tertium pœnæ expectetur absens
ad minus per sex menses, *e. Quoniam §. porro sup.*
Vi lite non contestata &c. & demùm, si adhuc per-
tinaciter se absenter, venit privandus, *Conc.*
Tri. J. Sess. 23. c. 1. De reform. Absens verò citan-
dus est personaliter: si sciat, ubi sit, sin autem
id ignoretur, in Ecclesia sua ter, successivè; nec
sufficeret, una citatio pro tribus, *Glos. in d. c. Quo-*
nam in V. canonibus, Abbas Consil. 7. l. 1. Felin. in
e. Consuluit n. 13. sup. De officio delegati. Neque va-
leret sententia, qua privaretur non residens, non
præmissa trina citatione, vel non servata forma
dicti Concilii, si scilicet non residens non fuerit
primò censuris, sequestratione fructuum, & aliis
juris remediis compulsus & punitus, ut fuisse de-
cisum in Rota Rom. post Genuen. refert *Pial. d.*
l. n. 18.

Ne autem Judices facilius in rigorem decli-
nent, sanxit Pius IV. Constituit. *in eip. Cupientes.*
quam refert *Quaranta V. De benef. privat.* de ipsi
Judices eorumve affines aut familiares ea bene-
ficia obtineant, quibus alii privantur.

Denique crimina, quæ privationem indu-
cunt ipso jure, & qui hujusmodi privationem
effectus sequantur, latè recenset *Azor. 2. p. Insti-*
tus. Morali l. 7. c. 17. ut & ea, ob quæ quis Judicis
sententia privandus venit, d. l. 7. c. seq. quæ brevi-
tatis causa videri apud eundem possunt.

§. IV.

De pœna Exilii.

1. 2. Pœna exilii cur utilis, & quatenus ea exten-
datur.

3. Hodie pœna omnes arbitraria.

1. IN exilium quoque mittere judicem Eccle-
siasticum posse, constat ex *e. 1. sup. De calum-*
niis can. Cum beatus Distinct. 45. can. Hi qui III.
2. 4. camque pœnam conducere plurimum, u-

bi crimen puniendum cohæret loco, & per loci
mutationem tolleretur scandalum & delin-
quenti occasio iterum delinquendi, juxta illud
Isidori in *can. Valet Distinct. 81. Valet*, inquit *in-*
terdum conversis pro anima salte mutatio loci.
Plerumque enim dum mutatur locus, mutatur et
mentis affectus, Congruumque est inde corporaliter
avelli, ubi quisque illecebris deservit. Nam locus,
ubi quisque pravè vixit, hoc in affectu mentis ap-
ponit, quod sapè ibi cogitavit vel gessit.

2. Hæc tamen exilii pœna non extenditur ex-
tra diœcesim & territorium judicantis, *Felin.*
in cap. Postulasti n. 2. sup. De foro compet. Quam-
quam Archiepiscopus non ex sua tantum diœ-
cesi, sed ex tota provincia mittere in exilium
possit, *Pial. d. loco n. 14.* Ubi addit, hæc pœnam
posse ex justa causa relaxari per Episcopum;
quod & tradit *Diaz. c. 126.*

3. Illud hic restat subiciendum, pœnam esse
arbitrariam, ubicumque jus utrumque illam no-
minatim non exprimit, hodieque ex praxi om-
nes ferè pœnas ubicumque locorum factas esse
arbitrarias: ac proinde poterit hoc tempore Juxta
moderati pœnas legum pro varietate & circum-
stantiis delictorum, locorum, & personatum.

TITULUS XXXVIII.

De Pœnitentiis & Remissioni- bus.

§. I.

De variis Pœnitentiæ significationibus & divisionibus.

1. Pœnitentia nomen æquivocum.
2. Dividitur generaliter sumpta in bonam & ma-
lam.
3. Pœnitentia hoc loco quid significet.
4. Est vel Publica, eaque solemnis & non solemnis,
vel Privata.

PŒNÆ, quas jam recensui, fori sunt externi,
seu judicialis: postulat ordo, ut aliquid etiam
dicamus de pœnis fori pœnitentialis, seu interni
sive animæ, id est de Pœnitentiis ejusque parti-
bus, Confessione, Contritione, & Satisfactione,
item de Remissionibus seu Indulgentiis.

Ubi imprimis observandum, nomen Pœ-
nitenti-

nitentia esse æquivocum, ejusque varias significaciones. Et primò quidem, generaliter ejus usus spectato, dicitur prioris sententia seu confitio mutatio & conversio, pœnitereque generaliter dicitur: qui nollet fecisse vel omisisse, quod fecerit, vel omisit, idque sive bonum sive malum.

2. Unde Pœnitentia sic generaliter sumpta dividi potest in Bonam, quæ habetur de actu malo; & Malam, quæ de bono. Id autem dupliciter cuius contingit, vel sine dolore, ut in Beatis, quos sine dolore suorum pœnitent peccatorum: & in Deo, qui *Genesis* 6. *Pœnitent*, inquit, *me fecisse hominem*; pro cuius explicacione vide *can. Incommutabilis* *xxii. q. 4.* vel cum dolore in viatoribus, qui non solum nolunt, sed etiam dolent se peccasse, juxta illud *D. Aug. in can. Pœnitentia* *4. Dist. 3. De pœnit. Pœnitentia*, inquit, *est quædam dolentis vindicta, puniens in se, quod dolet commississe.*

Inde verò transfertur ad significandam specialem virtutem seu habitum pœnitendi ac dolendi de peccato. Ejusque actum, prout sic accipitur, definitus *D. Ambr. in can. Ecce nunc tempus* *39. in fine De pœnit. Distinct. 1. can. 1. & 6. d. Dist. 3.* Pœnitentiam, inquit agere est, præterita mala plangere, & plangenda non committere. Quod intelligit quoad propositum & intentionem: quia non est de ratione, pœnitentia, ne semel commissa iterum committantur sed bene propositum & intentio illa amplius non committendi.

3. Tertio, translaturum est hoc nomen ad significandum Pœnitentia Sacramentum, de quo hic agitur, ut in *c. Quod in te* *11. h. t. Ac denique ad significandam pœnam seu vindictam, sive sponte susceptam sive à Sacerdote impositam, in satisfactionem peccatorum, ut in *cap. Omnis utriusque* *2. hoc tit. & d. can. Pœnitentia* *Dist. 3. ibi Pœnitentia est quadam dolentis vindicta: & rursus ibidem dicitur, pœnam tenere, qui semper punit, quod commississe dolet. Quomodo etiam hic accipitur nomen Pœnitentia.**

4. Et quidem ita acceptum hoc nomen: prout pœnam seu vindictam significat; potest pœnitentia statui duplex, nempe Publica & Privata. Publica rursus duplex, Solemnis & non solemnis. Publica solemnis est, quam imponit Episcopus ob gravissima crimina publica,

io capite quadragesimæ peragendum, servatis solemnitatibus, de quibus in *can. Pœnitentes* *63. & can. In capite* *Dist. 50.* Et hæc, ne Ecclesiæ vilescat auctoritas, non nisi unica esse debet, sicut unum est baptisma, teste *Ambr. can. Si quis post remissionem* *d. Dist. 50.* Idque ex speciali Ecclesiarum quarundam consuetudine: nam alibi iterare licet, *can. Nihil prodest*, *21. §. ex persona De pœnit. d. Dist. 3.* Nec aliter sacerdotibus olim imponi poterat, quam cœlestis militiae cingulo exutis, seu depositis, propter scandalum, *arg. can. Alienum & can. Confirmandum* *Dist. 50. c. Quasitum* *7. h. t.* quia ut dixi, non nisi ob gravissima & famosissima crimina imponebatur. Et inde factum est, ne publicè pœnitentes ad Ordines sacros promoveri valeant, ut dixi *lib. 1. nec item, quamdiu tales sunt, communicare nisi in mortis articulo, nec matrimonio jungi. Hoc verò tempore hæc pœnitentia non est in usu.*

Publica pœnitentia non solemnis est, quæ publicè citra ullam Juris solemnitatem, peragenda, injungitur. Cujusmodi est peregrinatio, certi habitus delatio, & his similia: quia manifesta peccata non sunt occultâ correctione purganda, *c. 3. h. t. can. Si peccaverit* *2. q. 1. can. Ego Berengarivus De consecrat. Dist. 2.* Et hæc imponi potest à Sacerdote: solemnis autem non nisi ab Episcopo *d. can. Pœnitentes, & plurimis aliis similibus.* Quando autem publica pœnitentia imponenda sit, vide *Conc. Trid. Sess. 24. c. 8.*

Privata seu secreta pœnitentia est, quæ nec solemnis, nec publica est, sed privatim suscipitur vel injungitur, peragiturque quæ etiam pro gravioribus criminibus, sed occultis, imponitur, *d. c. Quasitum* *h. t.* Occulta enim peccata non sunt publicè puniendâ, *can. Si peccaverit* *2. q. 1. & an. fin. xv. q. 5. can. Si quis potestatem* *xxiii. q. 4.*

§. II.

De Pœnitentia, ut est Sacramentum.

1. Pœnitentia definitio.
2. 3. Materia ejus remota sunt peccata mortalia, non venialia.
4. Materia propinqua sunt Contritio, Confessio & Satisfactio.

DE Sacramenti hujus institutione, ratione, ac necessitate patet ex dictis antè de Sacra-